

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: **Аналіз та прогнозування зовнішньої політики**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Сторінка курсу в Moodle: <https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=710>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.134:9100/libr/DocSearchForm>

Викладач: **Міщенко Алла Борисівна**, кандидат політичних наук, доцент, професор з/н (лекції, підсумковий контроль).

Опис освітньої компоненти

«Аналіз та прогнозування зовнішньої політики» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу компонент професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних відносин.

Метою викладання освітньої компоненти «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики» є розкриття змісту ключових понять та концептуальних підходів, на яких базуються дослідження явища зовнішньої політики, ознайомлення здобувачів з основними дослідницькими підходами, а також формування уявлення про сучасні методи, важливі для фахового прогнозування зовнішньополітичної діяльності суб'єктів міжнародних відносин.

Основними завданнями вивчення компоненти «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики» є: розглянути принципи аналітичної роботи; дати уявлення про головні аспекти та тенденції практичної аналітичної роботи у сфері зовнішньої політики; ознайомити з методами аналізу та прогнозування процесів політичної діяльності, навчити основам їх практичного використання; сформулювати уявлення про місце аналітичних підрозділів у структурі управлінського апарату; представити внутрішню

структуру суб'єктів міжнародних відносин, а також розглянути їх цілі та засоби.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики» є дослідницькі процедури та прогностичні методики здійснення аналізу зовнішньополітичної діяльності країн.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

Загальні:

- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні:

- СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
- СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міжкомпонентарних дослідженнях.
- СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.
- СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.
- СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.
- СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

- СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.
- СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.
- СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).
- СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

- РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
- РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.
- РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
- РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.
- РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.
- РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.
- РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.
- РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

- РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Навчальна компонента «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики» тісно пов'язана з такими компонентами як «Історія та теорія міжнародних відносин», «Геополітика та геостратегія», «Україна в світовій політиці», «Зовнішня політика провідних країн світу» та іншими.

Тематичний план освітньої компоненти

Розділ 1. АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 1.1. Можливості аналітичної роботи з дослідження суспільних процесів.

Тема 1.2. Формування та розвиток напрямів аналізу зовнішньої політики. Тема

1.3. Зовнішньополітична діяльність як предмет аналізу.

Тема 1.4. Принципи та методи дослідження зовнішньої політики.

Розділ 2. ПРОГНОЗУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 2.1. Теорія і методологія політичного прогнозування зовнішньої політики.

Тема 2.2. Моделювання соціально-політичних процесів.

Тема 2.3. Розроблення і забезпечення ефективності державно-управлінських рішень.

Тема 2.4. Визначальні тенденції майбутнього людської цивілізації.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук або персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: освоєння теоретичного матеріалу, комунікації, ведення фахової дискусії та опитувань; виконання завдань самостійної роботи; ознайомлення з літературними джерелами та інформаційними ресурсами в Інтернеті, які рекомендовані навчальним курсом.

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом компоненти та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Microsoft Office для виконання завдань самостійної роботи: конспектування, тезування, анотування, рецензування, підготовка презентацій та інтерактивних матеріалів.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої компоненти

1. Міщенко А. Санкція як механізм впливу на країну-порушника в системі міжнародних відносин. *Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтеркомпонентарному контексті* : Матеріали І-ї Міжнародної науково-практичної конференції, Ченстохова-Ужгород. Дрогобич, 2015. С. 25-27.
2. Міщенко А. Недовіра в системі міжнародних відносин як фактор зниження ефективності інтеграційного розвитку. *Підвищення стійкості економіки в*

умовах геоекономічної нестабільності: національний та глобальний виміри : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2015. С. 16-17.

3. Міщенко А. Україно-російський конфлікт: історичні передумови та геополітичні наслідки. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія Філософія, Соціологія, Політологія* : збірник наукових праць. 2016. № 6 (34). С. 4-14.
4. Міщенко А. Б. Інформаційний простір в структурі легітимаційних процесів влади. *Інформаційне суспільство сьогодні: тенденції розвитку, актуальні проблеми і рішення* : Матеріали Всеукраїнського науково-практичного круглого столу. Київ, 2017. С. 55-56.
5. Міщенко А. Суспільство втраченої довіри» як фактор формування міжнародної суб'єктності України. *Міжнародні відносини. Серія : Політичні науки*. 2017. №14 (2017). URL : http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3148
6. Міщенко А. Б. Геостратегія в структурі зовнішньої політики України. *Теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин: вчора, сьогодні, завтра* : колективна монографія. За наук. ред. д-ра іст. наук, проф. В. В. Ластовського. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. С. 99-103.
7. Міщенко А. Б. Зовнішня політика крізь призму громадської думки. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2018. №1. С. 53-62.
8. Міщенко А. Емоційна складова у формуванні правої політики ЄС. *Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2019. С. 210-213.
9. Khomutenko, A. Mishchenko, A. Ripenko, O. Frum, Z. Liulchak, R. Hrozovskyi Tools of the Neuro-Fuzzy Model of Information Risk Management in National Security. *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*. 2019, Volume-8 Issue-6, pp.4526-453.

Основна література

1. Буник М. З. Аналіз публічної політики : навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2021. 128 с.
2. Варенко В.М. Основи аналітики: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2022. 248 с.
3. Вовк Р. В. Моделювання міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 246 с.
4. Зажигаєв Б. В. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики: навч. посіб. для студ. магістратури спец. «міжнародні відносини», «зовнішня політика» та «політологія» вищ. навч. закл. Київ : КиМУ, 2010. 378 с.
5. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. Київ : Науковий світ, 2002. 201 с.
6. Конституційно-правове забезпечення набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору / ред. Гомонай В. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 260 с.

7. Муковський І. Т., Міщенко А. Г., Шевченко М. М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. 224 с.
8. Седляр Ю. Аналіз та прогнозування зовнішньої політики: навч. посіб. для здобувачів ВНЗ. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. 270 с.

Допоміжна література

9. Арон Р. Мир і війна між націями. Київ : МП «Юніверс», 2000. 688 с.
10. Арон Р. Опій інтелектуалів. Київ : Юніверс, 2006. 271 с.
11. Буник М. З. Основи аналізу державної політики : навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. 124 с.
12. Лашков А. О. Аналіз державної політики в умовах трансформації українського суспільства : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Харків, 2016. 20 с.
13. Міщенко А. Б. Зовнішня політика крізь призму громадської думки. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. Київ, 2018. № 1. С. 53–62.
14. Міщенко А. Геостратегія в структурі зовнішньої політики України. *Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 19–20 квіт. 2017 р. Ч. 1. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. С. 232–236.
15. Міщенко А. Недовіра в системі міжнародних відносин як фактор зниження ефективності інтеграційного розвитку. *Підвищення стійкості економіки в умовах геоekonomічної нестабільності: національний та глобальний виміри* : матеріали Міжн. наук.-практич. конф., 5 листопада 2015 року. Київ, 2015. С. 16–17.
16. Міщенко А. Санкція як механізм впливу на країну-порушника в системі міжнародних відносин. *Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтеркомпонентарному контексті* : матеріали І-ї Міжнар. наук.-практич. конф. Ченстохова – Ужгород – Дрогобич : Посвіт, 2015. С. 25–27.
17. Наука про міжнародні відносини (базові категорії, методи, теорії) : навч. посіб. для студ. вузів. С. С. Троян та ін. Рівне : РІС КСУ, 2007. 72 с.
18. Новікова А. М. SWOT-аналіз і аналіз прогалін (GAP-аналіз) політик, програм, планів і законодавчих актів у галузі транспорту та транспортної політики та підготовка рекомендацій щодо їх удосконалення відповідно до положень Конвенцій РІО. Київ; Херсон : Грінь Д. С., 2016. 141 с.
19. Правовий статус закордонних українців. Ред. Бисага Ю. М., Нечипорук К. О., Нечипорук Л. Д. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 196 с.
20. Стратегічний аналіз : навч. посіб. Ірпінь : УДФСУ, 2021. 234 с.
21. Східноукраїнський конфлікт в контексті глобальних трансформацій. Білокобильський О. та ін. Київ : Український інститут стратегій глобального розвитку і адаптації, 2016. 364 с.
22. Телешун С. О., Сьомін С. В., Титаренко О. Р., Рейтерович І. В., Вировий С. І. Політична аналітика в системі публічного управління : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2008. 284 с.

23. Хоменко Г. Д. Основи миро творчості : навч. посіб. Київ : Видавничий дім ДЕМІД, 2008. 276 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

24. Сайт Європейського Союзу (ЄС). URL: <https://europa.eu/>
25. Сайт Центру інформації та документації НАТО в Україні. URL: www.nato.int
26. Сайт Організації Об'єднаних націй (ООН). URL: <http://www.un.org/>
27. Сайт Міністерства закордонних справ України. URL: www.mfa.gov.ua
28. Сайт аналітичної агенції «Атлантична Рада». URL: <https://www.atlanticcouncil.org/>
29. Сайт аналітичного центру Рада зовнішньої політики «Українська призма». URL: <http://prismua.org/>

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковою частиною оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Силабус затверджено

на засіданні кафедри міжнародних відносин
від «30» червня 2022 р., протокол № 12.